

VUOSIKERTOMUS 2018

YAD Youth Against Drugs ry

YHDISTYKSEN YHTEYSTIEDOT:

YAD Youth Against Drugs ry

Keskustoimisto, Lutakonaukio 3

40100 Jyväskylä

p. 040 827 6250, yad@yad.fi

Janne Paananen, toiminnanjohtaja

p. 040 551 9067, janne.paananen@yad.fi

Hallitus: hallitus@yad.fi

www.yad.fi

Sisällys

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus	3
2. Vuosi 2018 pähkinänkuoressa	3
2.1 Vuoden 2018 painopistealueet ja niiden toteutuminen	4
3. Viestintä	5
3.1 Yleinen tiedottaminen	5
3.2 Tietomateriaalit	5
3.3 Verkkosivustot	5
3.4 Sosiaalinen media	6
3.5 Sisäinen tiedotus	6
4. Vapaaehtoistiemien toiminta	6
4.1 Festari- ja infopistetiimi	7
4.2 Paikallistoiminta	7
4.3 Päihdekasvatustiimi	8
4.4 Street Team	9
4.5 Koulutukset	9
5. Tukitoiminta	10
5.1 Tukityöllistäminen	10
5.2 Kokemusasiantuntijuus	10
5.3 Päihdeettömyyttä edistävä yhteisö	11
5.4 Tukiystävätoiminta sekä tukileiri	11
6. Projektit	12
6.1 Kannabishanke 2018-2020	12
6.2 Exp3rt –hanke 2018-2020	13
6.3. Itse mutta ei yksin –hanke 2018-2020	13
6.4 Mutku netissä luki... -hanke 2016-2018	14
7. Yhteistyö	15
7.1 Valtakunnallinen yhteistyö	15
7.2 Paikallisen tason yhteistyö	15
8. Henkilöresurssit	16
8.1 Palkatut työntekijät	16
8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat	17
8.3 Hallitus	17
9. Yhdistyksen talous	18
9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2018	18
9.2 Julkinen rahoitus	18
9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta	18
9.4 YAD-materiaalimyynti	18
10. Toimitilat	19
11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi	19

VUOSIKERTOMUS 2018

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen **ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa**, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumausaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihteistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisena taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voi estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja osallisuudelle ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation ja verkostoyhteistyön keinoin
- Viestiä ja vaikuttaa useiden verkkosivujen, sosiaalisen median ja materiaalityön kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumetaustaisille nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Tampereella. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisia tiimejä muutamalla muulla paikkakunnalla.

2. Vuosi 2018 pähkinänkuoressa

Vuosi 2018 jatkoi vuosien 2016-2018 kolmivuotisstrategiaa, ja noudatteli pääsääntöisesti toimintasuunnitelmaa. Vuoden aikana työstettiin uusi kolmivuotisstrategia vuosille 2019-20. Sosiaalinen tilipito vuodelta 2018 valmistui infopiste- ja festaritiimistä, verkkovapaaehtoistyöstä, paikallistoiminnan tiimistä, Exp3rt-hankkeesta sekä kannabishankkeesta.

YAD:ssa työskenteli 2018 toimistopaikkakunnilla Jyväskylässä ja Tampereella 15 työntekijää ja kolme oppisopimustyöntekijää. Henkilötyövuosia kertyi yli 11.

Vapaaehtoisten pyörittämiä paikallistiimejä oli kuusi eri puolilla Suomea. Kaikkein aktiivisinta toiminta oli toimistopaikkakuntien paikallistiimeissä. Yhdistyksen varsinaisia jäseniä oli lähes yhtä paljon kuin edellisvuonna eli 102.

Toiminnassa oli mukana enemmän vapaaehtoisia kuin edellisvuonna (suluissa vuoden 2017 määrät): paikallistiimeissä mukana oli 143 (83), infopiste- ja festaritiimissä 39 (47), Street Teamissä 333 (562) sekä päihdekasvatustiimissä 10 (17). Näiden lisäksi hankkeissa oli omia vapaaehtoisia. Osa vapaaehtoisista toimii useassa tiimissä. Myös järjestön koulutuksiin ja tapahtumiin osallistui edellisvuotta enemmän nuoria.

Kehittämistyötä tehtiin vuonna 2018 neljässä projektissa. STEA:n rahoittama EXP2 -kokemusasiantuntijuushanke päättyi keväällä ja siitä jatkoi Exp3rt-hanke, jossa edelleen vahvistetaan huumeiden käyttäjien kanssa työskentelevien kohtaamisvalmiuksia kouluttamalla sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita. Exp3rtin uutena tavoitteena on luoda malli, jossa kokemusasiantuntijat ovat pitempiaikaisesti tekemisissä ryhmämuotoisissa riskiryhmissä, esimerkiksi työpajoilla.

Uutena hankkeena alkoi STEA:n rahoittama kaksivuotinen Itse mutta ei yksin -hanke, jossa suunnitellaan verkkopalvelua huumeita käyttäville ihmisille. Tavoitteena on motivoida heitä pohtimaan omaa päihdeiden käyttöä ja tehdä pieniä tekoja, jotka tukevat heitä. Hanke pohjaa teknisesti YAD:n Street Team ja Kamaa somessa -malleihin.

Vuoden 2018 alusta alkoi YAD:n ja Ehyt'in yhteinen, kolmivuotinen ESR-rahoitteinen kannabishanke, jossa luodaan mini-interventiomalli nuoria kohtaavien aikuisten käyttöön ja luodaan oma-apusivusto kannabista käyttäville ihmisille.

2.1 Vuoden 2018 painopistealueet ja niiden toteutuminen

1. Vapaaehtoisten osallisuus

YAD:lle on tärkeää olla tekijöidensä näköinen yhdistys. Siksi järjestö panostaa siihen, että yhdistyksen jäsenet ja vapaaehtoiset voivat olla suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa toimintaa. Koulutustarjontaa ja niiden sisältöjä muokataan vapaaehtoisten toiveiden mukaan.

2. Toiminnan valtakunnallisuus

Vuonna 2018 panostettiin toiminnan valtakunnallisuuteen. Koulutuksia sekä materiaaleja tarjottiin useille paikkakunnille sekä ammattilaisille suunnattujen tilauskoulutusten muodossa, että koulutusyhteistyöllä Preventiimiverkoston kanssa. Yhdistyksen vapaaehtoisvetoisen paikallistoiminnan levittämistä helpotettiin rakentamalla uusi Kickstart-koulutus paikallistoiminnan käynnistämisen tueksi. Expa-hankeen kokemusasiantuntijatoiminnan ohjausmallia koulutettiin Tampereen ja Jyväskylän lisäksi myös uusille paikkakunnille.

3. Kannabiskeskustelun ylläpitäminen

YAD ylläpiti kannabisteemaa 419 – Mieti vielä -kampanjan myötä. 2018 kampanjan teema ”Puhu mun kanssa kannabiksesta” rohkaisi nuorten vanhempia keskustelemaan kannabiksesta lastensa kanssa.

Vuoden alusta alkoi Ehyt ry:n ja YAD ry:n yhteinen ESR-rahoitteinen kannabishanke, jonka tavoitteena on luoda mini-interventiomalli kannabista käyttäville ihmisille.

4. Kokemusasiantuntijatoiminta

YAD:lla päättyi Expa2 -kokemusasiantuntijahanke keväällä 2018 ja siitä jatkoi suoraan Exp3rt -hanke. Uuden hankkeen tavoitteena on luoda malli, jossa kokemusasiantuntijat jalkautuvat pitemmäksi aikaa pienryhmiin, joissa on riskiryhmässä olevia nuoria, esimerkiksi työpajoille. Hankkeessa jatkettiin edelleen uusien kokemusasiantuntijoiden kouluttamista sekä Ränni- ja Toni-koulutusten pitämistä.

Ylläkuvatut tavoitteet toteuttivat osaltaan YAD:n strategiaa vuosille 2016–2018.

3. Viestintä

3.1 Yleinen tiedottaminen

Tiedotustoiminta YAD:ssa tarkoittaa monipuolisen tiedon ja näkökulmien jakamista huumausaineiden käyttöön ja päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä yhdistyksen omasta toiminnasta viestimistä. Yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sosiaaliseen mediaan osallistumalla on osa yhdistyksen toimintaa.

Vuonna 2018 viestintää värittä kolmen uuden hankkeen käynnistyminen sekä yhdistyksen kolmaskymmenes toimintavuosi. Merkkivuotta ja uusia hankkeita tehtiin näkyväksi pitkin vuotta sosiaalisessa mediassa ja painetussa viestinnässä sekä lokakuun juhlaseminaarissa.

Kannabiskeskustelua jatkettiin vuonna 2018 nostamalla vuonna 2015 lanseeratun 419-kampanjan (www.yad.fi/419) teemaksi ”keskustele nuoren kanssa kannabiksesta”.

Tiedotteita eri medioihin lähetettiin vuoden 2018 aikana yhteensä 4. Näiden lisäksi YAD:n toiminnasta ja koulutuksista lähetettiin 5 tiedotetta yhteistyöverkostoille.

3.2 Tietomateriaalit

Yhdistyksen toimistoilta ja verkkokaupasta www.yad.fi/yadstore oli tilattavissa ilmaisia ja maksullisia YAD:n tuottamia esitteitä ja materiaaleja yhdistyksen toimintaan sekä päihde- ja huumetietoon liittyen. Yhdistyksen materiaalit olivat vuonna 2018 laajalti jaossa mm. infopisteillä festareilla ja muissa tapahtumissa, kouluilla sekä Street Team -toiminnan välityksellä.

3.3 Verkkosivustot

Vuonna 2014 uudistettu pääsivusto www.yad.fi tarjoaa tietoa huumausaineista, YAD:n toiminnasta sekä osallistumismahdollisuuksista. Sivustolla käytiin 27 350 kertaa vuonna 2018. Loppuvuodesta aloitettiin sivuston uudistaminen ja uudet verkkosivut tullaan julkaisemaan keväällä 2019.

Uutena sivustona lanseerattiin toukokuussa 2018 Ehyt ry:n ja YAD ry:n yhteisen Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille -hankkeen sivut www.kannabishanke.fi. Sivusto on YAD ry:n ylläpitämä.

YAD:n blogissa www.kiinnostaakohuumeet.fi julkaistiin vuonna 2018 yhteensä 7 bloggausta. Kävijöitä blogissa oli vuoden aikana 4 952, tosin kävijälaskuri oli kolme kuukautta pois toiminnasta.

Vuonna 2015 uudistetulla YAD Street Teamin sivustolla www.yad.fi/streetteam oli vuoden 2018 aikana 11 759 kävijää.

Huumebiisit.fi-sivustolla voi kuunnella ja kommentoida huumeiden käyttöä käsittelevää musiikkia. Sivuston kävijämäärä oli 11 850.

Kokemuksia YAD:n festariryöstä jaettiin vapaaehtoisten toimesta kesällä 2018 www.yadinfopisteilla.fi-blogissa.

Vuonna 2004 päättyneen huumeet ja maailmankauppa -teeman esiin nostaneen HuumeBoikotti -projektin sivut www.huumeboikotti.org olivat teknisistä syistä pois käytöstä vuonna 2018, mutta ne pyritään palauttamaan käyttöön vuoden 2019 sivoustouudistuksen yhteydessä.

Vuonna 2012 yhteistyössä kirjailija Juha Vuorisen ja Diktaattori-kustannuksen kanssa toteutettu www.pilvenreunalla.com -sivusto päätettiin sulkea, sillä tieto oli osin vanhentunutta ja päivittämätöntä.

3.4 Sosiaalinen media

Facebookissa YAD:lla oli vuonna 2018 yli kymmenen eri sivua ja -ryhmää, joiden jäsenmäärä oli yhteensä noin 8 400 henkeä. Facebookia käytettiin vapaaehtoisten kanssa viestimiseen, tapahtumien markkinointiin ja ajankohtaisen päihdeuutisoinnin jakamiseen sekä siihen liittyvään keskusteluun. Myssy pois silmiltä -sivun omassa Facebook-ryhmässä keskusteltiin kannabisasioista.

YAD:n Instagram-tilillä julkaistiin aktiivisesti kuvia YAD:n toiminnasta ja niitä seurasi 915 henkilöä. Street Teamillä oli käytössään oma Instagram-tili, jonka seuraajamäärä oli 729.

YAD:n Twitter-tilillä julkaistiin ajankohtaisia twiittejä päihdetyöhön ja järjestötoimintaan liittyen. Twitterissä YAD:lla oli 619 seuraajaa.

YAD:n YouTube-kanavan videot keräsivät noin 3 000 katselukertaa ja uusia videoita julkaistiin neljä.

3.5 Sisäinen tiedotus

Yhdistyksen ajankohtaisasioista tiedottava jäsenlehti Yadilainen ilmestyi vuonna 2018 neljä kertaa.

YAD:n ajankohtaisasioista tiedottava sähköinen uutiskirje Yaddikti ilmestyi kuusi kertaa. Toukokuussa käytäntöön tulleen tietosuojauudistuksen ehdot hyväksyi 590:sta uutiskirjetilaaajasta 103. Loppuvuoden uutiskirjeet toimitettiin vain ehdot hyväksyneille tilaajille, joita oli joulukuussa 119.

Työyhteisön sisäinen tiedotus toteutettiin pääasiassa sähköpostiviestien ja säännöllisten työraporttien välityksellä sekä työyhteisön palaverissa. Vuonna 2018 otettiin käyttöön sähköpostitse tapahtuva kaikkien työntekijöiden yhteinen viikkopalaveri. Paikallistiimit tiedottivat toiminnastaan alueensa jäsenille pääasiassa sähköpostitse ja Facebookissa. WhatsAppia hyödynnettiin vapaaehtoistiimien sisäiseen viestintään.

4. Vapaaehtoistiimien toiminta

YAD:n vapaaehtoisvoimin toteutettava perustoiminta on jaettu neljään valtakunnalliseen vapaaehtoistiimiin: infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallistoiminnan tiimi sekä

verkkovapaaehtoistyön tiimi. Tiimien toiminta on mallinnettu tiimimanuaaleihin tasalaatuisuuden varmentamiseksi. Tiimeihin voi liittyä kuka tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut asuinpaikasta riippumatta ja osallistua tiimin toimintaan käytyään ensin toimintaan valmentavan koulutuksen. Tiimien kautta voi osallistua juuri itseään kiinnostavaan toimintaan sekä saada kutsuja kohdennetusti tietyn tiimin toimintoihin. Eri tiimeissä oli jäseniä listoilla muutamasta kymmenestä useampaan tuhanteen. Vapaaehtoistoimintaan osallistui infopiste- ja festaritiimissä, päihdekasvatustiimissä sekä paikallistiimeissä vuoden aikana 192 vapaaehtoista ja Street Teamissä 333 henkilöä teki tehtäviä. Eri tiimeissä toimii osin samoja vapaaehtoisia.

4.1 Festari- ja infopistetiimi

Vertaisvaikuttaminen festareilla on yksi yhdistyksen alkuperäisistä toimintamuodoista. Festarityössä toteutuu ehkäisevän huumetyön ja päihdekasvatuksen tärkeä perusajatus: vuorovaikutus ja kohtaaminen. Infopistetyössä mennään sinne missä nuoretkin ovat.

YAD:n vapaaehtoiset osallistuivat musiikkifestivaaleille ja muihin valtakunnallisiin nuorisotapahtumiin pitäen infopisteitä. YAD:n infopiste vietiin kolmeentoista tapahtumaan, jotka olivat Yläkaupungin Yö, Maailma kylässä, Nummirock, South Park, Summer Up, Kosmos, Provinssi, Suomipop, Karjurock, Puntala, Qstock, Jurassic rock ja Blockfest. Infopisteellä työskenteli kesän aikana 39 eri vapaaehtoista. Infopisteillä kohdattiin yhteensä 4162 kävijää. Kävijöistä 1674 osallistui huumeetikeskusteluun. Suosituimmat keskustelunaiheet olivat sukulaisten tai kavereiden päihteiden käyttö, oma päihteiden käyttö, kannabis, huumeiden käyttö sekä kohtuukäyttö. Kirjatuista keskusteluista arvioitiin 89% herättäneen uusia ajatuksia paljon, melko paljon tai jonkin verran.

Infopisteillä pidettiin mukana toiminnallisia päihdeteemaisia elementtejä, kuten mahdollisuus ottaa teemaa sopivia vesitatuointeja. Vapaaehtoistyöntekijöiden osallisuutta vahvistettiin jokaisen festarin omalla someryhmällä sekä koko tiimin yhteisellä ryhmällä.

Kesän lopuksi toteutettiin festarityön purkuviikonloppu, johon osallistui 16 vapaaehtoista. Purkuviikonlopun tarkoitus on vapaaehtoistoiminnan ohjaus, vapaaehtoisten tuki ja palkitseminen sekä toiminnan läpikäynti ja kehittäminen.

Valtakunnallisten tapahtumien lisäksi paikallistiimit pitivät infopisteitä kuusi kertaa erilaisissa paikallisissa tapahtumissa. Vuoden 2018 infopistetyöstä on koottu sosiaalinen tilinpito, jonka pohjalta toimintaa arvioidaan ja kehitetään.

4.2 Paikallistoiminta

Paikallistoiminta on nuorten vapaaehtoisten itsensä järjestämää toimintaa, jota YAD:n työntekijät tukevat. Paikallistoiminnan vapaaehtoiset järjestivät paikkakunnillaan kokoontumisia, erilaisia tapahtumia, leirejä, koulutuksia, pitivät infopisteitä nuorten tapahtumissa sekä YAD-infoja ja päihdekasvatustunteja kouluilla. Paikallistoiminnan tiimit toimivat yhteistyössä kunnan nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä yhdistysten kanssa.

Toimintaa markkinoidaan ja siitä tiedotetaan erityisesti nuorille ja niin sanotuissa riskiryhmissä oleville, mutta myös yhteistyökumppaneille. Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti sosiaalisia medioita tiedotuksessa ja nuorten tavoittamiseksi. Osassa paikallistiimeistä toimintaan osallistuu päihdetaustaisia henkilöitä ja osalla paikkakunnista pyritetään tukiyhdistävää toimintaa.

Paikallistiimeissä eniten aktiivisia vapaaehtoisia sijoittuu ikähaarukkaan 24–29-vuotiaat, seuraavaksi eniten vapaaehtoisia on 18–23-vuotiaiden ryhmästä. Paikallistoiminnan kävijämäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja kerroittain. Kaikkiaan 143 vapaaehtoista osallistui paikallistiimien toimintaan. Paikallistiimejä oli vuonna 2018 kuusi: Jyväskylä, Saarijärvi, Tampere, Hankasalmi, Iisalmi ja Äänekoski. Näistä uusia olivat Äänekoski ja Iisalmi. Vuoden 2018 aikana toimintansa päätti Hankasalmen paikallistiimi.

Kullakin paikallistiimillä oli käytössään oma Facebook-ryhmä tai tiedotussivu. Näissä ryhmissä oli vuoden loppuun mennessä yhteensä 432 jäsentä.

Valtakunnallinen yhdistys tuki paikallistoimintaa materiaalein, koulutuksin, tapahtumin, työntekijöiden tuella ja taloustuella, jota paikallistiimit saavat toiminnan aloitukseen ja voivat hakea tarvittaessa tapahtumiin. Paikallistiimien vastuunkantajat kokivat työntekijöiltä saamansa tuen riittäväksi, mutta toivoivat lisää tuen tarjontaa.

4.3 Päihdekasvatustiimi

YAD:n päihdekasvatustiimi tarjoaa erilaisia päihdekasvatuksellisia tuokiota nuorten ryhmille nuorten vapaa-ajan ympäristöihin, lastensuojelulaitoksiin ja koulujen teemapäiviin. Päihdekasvatustiimiin voivat tulla mukaan 16 vuotta täyttäneet YAD:n vapaaehtoiset, jotka ovat käyneet toimintaan perehdyttävän koulutuksen. Päihdekasvatustiimeissä käytetään toiminnallisia ja vuorovaikutuksellisia päihdekasvatuksen menetelmiä. Myös päihdekasvatustuokioiden sisällöt voidaan suunnitella yhteistyössä nuorten kanssa.

Vuonna 2018 YAD:lla oli käytössä yhteensä neljä erilaista toiminnallista päihdekasvatusmenetelmää. Lisäksi päihdekasvatuksen tukena hyödynnettiin Kannabishankkeessa kehitettyjä menetelmiä, kuten kannabispelikortteja. Menetelmäkorttien käyttöä koulutettiin myös muille nuorten ryhmien kanssa työskenteleville, kuten nuorisotyöntekijöille, koulujen ja oppilaitosten henkilöstölle ja lastensuojelun työntekijöille. Korttien tarkoituksena on toimia nuorten ja nuorten aikuisten kanssa käytävien päihdekeskustelujen käynnistäjänä ja virittäjänä. Kortteja on myös myyty osana yhdistyksen varainhankintaa. Korteista ”Oma asia?” -pakka pyrkii kuvien avulla esittämään huumeiden käytön erilaisia seuraamuksia sekä yksilön lähipiirin ja asuin ympäristön näkökulmista, mutta myös globaalisti. ”Väitteitä päihteistä”-kortit haastavat tarkastelemaan omia näkökulmia niin päihteiden käytöstä, päihdepolitiikasta kuin päihdekasvatuksistakin. ”Addiktiokortit” herättelevät pohtimaan erilaisten riippuvuuksien yhtäläisyyksiä ja eroja ja sitä, mistä erilaisiin ongelmiin voi saada apua. ”Mielikuvani päihteistä”-korttien avulla vertaillaan päihteiden ominaisuuksia, yhtäläisyyksiä ja eroja. Samalla voidaan purkaa virheellisiä käsityksiä eri päihteisiin liittyen. Päihdekasvatuksen lisäksi kaikki menetelmäkortit sopivat myös opiskelijoiden tai työntekijöiden päihdetietojen ja päihdekasvatuksellisiin keskusteluihin liittyvien valmiuksien lisäämiseen.

Vuonna 2018 järjestettiin päihdekasvatustiimissä yksi vapaaehtoisille suunnattu Kättä Pidempää -menetelmäkoulutusta Tampereella. Koulutukseen osallistui yhteensä kahdeksan henkilöä. Ammattilaisille suunnattuja päihdekasvatuksen koulutuksia järjestettiin yhteensä kolme, ja lisäksi olimme mukana kahdessa isommassa koulutuskokonaisuudessa. Ammattilaisten koulutuksiin osallistui yhteensä 330 henkeä. Päihdekasvatustiimi toteutti vuonna 2018 yhteensä 22 päihdekasvatuksellista tuokiota nuorten kanssa oppilaitoksissa, nuorisotaloilla ja esimerkiksi lastensuojelulaitoksissa. Päihdekasvatuksessa kohdattiin yhteensä 806 nuorta.

4.4 Street Team

Street Teamin tavoitteena on tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön missä päin Suomea tahansa ja madaltaa vapaaehtoistyön tekemisen kynnystä korostamalla nuorten omaa päätösvaltaa toiminnan sitouttavuuden suhteen. YAD:n streetteamiläiset toimivat ja toteuttavat verkossa sekä fyysisissä lähiympäristöissään erilaisia tehtäviä viedäkseen eteenpäin huumeetonta elämäntapaa ja kriittistä suhtautumista päihteiden käyttöön. Street Teamin tehtävien kautta nuoria pyritään kannustamaan kriittiseen ajatteluun ja omien mielipiteiden esille tuomiseen, avoimeen keskusteluun ja vapaaehtoistyöhön huumeettomuuden edistämiseksi. Street Team -toiminnan avulla pyritään rakentamaan nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa itselle sopivalla tavalla. Verkkovälitteisyys mahdollistaa nuorille yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet asuinpaikkakunnasta riippumatta. Tiimin tavoitteena on omalta osaltaan kehittää verkkonuoriso- ja verkkovapaaehtoistyötä eteenpäin.

Street Teamin toiminnassa tavoitellaan vuositasolla kahtasataa aktiivista nuorta ja uusien rekisteröityneiden määrällinen tavoite on 350 nuorta per vuosi. Vuonna 2018 uusia rekisteröityi 737 ympäri Suomea ja aktiivisia nuoria oli 333. Tehtäviä palautettiin hyväksytysti yhteensä 1841. Uusia tehtäviä ilmestyi 11. Toiminnasta vastasi 80-100 % työajalla verkkovapaaehtoistyön suunnittelija.

2018 painopistealueena oli kasvattaa nuorten sitoutuneisuutta Street Teamiin sekä YAD:iin järjestönä. Uusista jäsenistä aktivoitui 33%, joka on linjassa edellisvuoteen. Streetteamilaisista osallistui viisi henkeä YAD30v -juhlien järjestämiseen, sekä kaksi nuorta kutsuttiin järjestön yhteisille tiimipäiville.

4.5 Koulutukset

YAD:n koulutukset ovat lähtökohtaisesti johonkin yhdistyksen vapaaehtoistyön toimintamuotoon tähtääviä tai toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten osaamista täydentäviä. Yhdistyksen omien vapaaehtoisten lisäksi koulutuksiin on osallistunut myös yhdistyksen ulkopuolisia henkilöitä, kuten nuorten kanssa työskenteleviä aikuisia, nuoriso-, sosiaali- ja terveysalojen opiskelijoita ja muiden yhdistysten vapaaehtoisia. Koulutusten hinta on pyritty pitämään edullisena, jotta osallistumismaksu ei sulkisi ketään koulutuksen puolelle.

Infopiste- ja festarityön vapaaehtoisille YAD:lla on kaksi koulutusta: Infopistekoulutus ja Infopistevastaavakoulutus. Infopistekoulutuksen tavoitteena on antaa osallistujilleen valmiudet YAD:n infopisteillä toimimiseen. Koulutuksessa saa tietoa huumeista ja ehkäisevästä huumetyöstä sekä eväitä ja välineitä huumekeskusteluun. Infopistevastaavakoulutus on tarkoitettu yli 18-vuotiaille infopistekoulutuksen käyneille ja jonkin verran festarityöstä kokemusta omaaville yadilaisille. Koulutus

valmistaa vapaaehtoiset toimimaan vastuuhenkilön roolissa festarireissuilla. Infopistekoulutuksia järjestettiin kaksi ja osallistujia oli yhteensä 19. Lisäksi järjestettiin yksi vastaavien koulutus, johon osallistui yhdeksän vapaaehtoista.

Vapaaehtoistyöhön tähtäävien koulutusten lisäksi YAD tarjoaa ammattilaisten ryhmille räätälöityä Kättä pidempää -ehkäisevän päihdetyön menetelmäkoulutusta. Koulutuksen tarkoituksena on tutustua nuorten kanssa tehtävään laadukkaan ehkäisevän päihdetyön teoriaan ja peruseriaatteisiin, sekä harjoitella kahden toiminnallisen menetelmän käyttöä. Vuonna 2018 YAD:n perustyössä järjestettiin eri paikkakunnilla yhteensä kolme omaa päihdekasvatuksen koulutusta ammattilaisille, ja oltiin yhteistyössä kahdessa muussa. Vapaaehtoisille järjestettiin yksi Kättä Pidempää- koulutus. Lisäksi YAD ry:n vapaaehtoisille järjestettiin päihdekasvatuksen sisältöjen kehittämiseen suunnattu kahden illan workshop. Koulutuksiin osallistui yhteensä 280 ammattilaista ja kahdeksan vapaaehtoista.

5. Tukitoiminta

YAD:n tukitoimintaa toteutetaan seuraavin tavoin:

- Tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalveluspaikat päihdetaustaisille
- Kokemusasiantuntijanäkökulma eri toiminnoissa
- Päihdeettömyyttä edistävä yhteisö
- Tukileiri huumeista irti pyrkiville

YAD:n työntekijät tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan keskustelutukea päihdeistä irti pyrkiville.

5.1 Tukityöllistäminen

Työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen päihdetaustaisille on osa YAD:n tukitoimintaa. Työharjoittelun, työelämävalmennuksen tai työkokeilun kautta päihdetaustainen voi kääntää omaan taustaansa ja kokemustaan vahvuudeksi ja osallistua ehkäisevään huumetyöhön. Työharjoittelut toimivat usein ponnahduslautana työllistettyjen hakeutumiselle sosiaalialan opintoihin ja nuoriso- tai päihdealan töihin. YAD tarjoaa myös yhdyskuntapalveluspaikkoja päihdeisiin kytkeytyvistä rikoksista tuomituille tai päihdetaustan omaaville yhdyskuntapalvelustaan suorittaville. Tavoitteena on tarjota päihdeettömän yhteisön tukea palveluksen suorittamisen yhteydessä. Tällaisia tukityöllistettyjä ja yhdyskuntapalveluksen suorittajia pyritään samaan YAD:hen vuosittain 4-8 henkilöä. Vuonna 2018 heitä oli kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa kolme henkilöä. Tämän lisäksi koulujen harjoitteluja YAD:lle suoritti kolme opiskelijaa. Oppisopimusopiskelijoita oli vuoden 2018 aikana kolme.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijuuden teemaa pidettiin esillä läpi vuoden 2018 Exp2 ja Exp3rt -hankkeissa, joissa muun muassa koulutettiin sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita sekä sosiaalialan ammattilaisia Toni-menettelyn avulla. Vuonna 2016 kehitetyin Toni-koulutusmallin avulla koulutettiin useita sosiaalialan

opiskelijaryhmiä sekä jo sosiaalialalla toimivia ammattilaisia kohtaamaan paremmin päihdeasiakkaita työssään. Tämän lisäksi kokemusasiantuntijat kävivät pitämässä nuorille Ränni- menetelmää kouluilla, työpajoilla sekä nuorisotapahtumissa. Kokemusasiantuntijaksi nimitetään YAD:ssa EXPA-hankkeen kehittämän Jalostamo-koulutuksen käyntyttä kokemustaustaista, 18–35-vuotiasta nuorta aikuista.

Yhdistyksen toiminnassa ei kuitenkaan tarvitse tuoda esiin omaa kokemustaustaansa, ellei niin halua. Arvostamalla kokemustietoa ja yhdistelemällä sitä ammattilaistoimintaan sekä YAD:n koulutuksiin saadaan esiin monipuolista näkökulmaa huumeiden käytön maailmaan ja käytön syihin sekä viranomaisten taholta ilmeneviin päihdetaustaisen kohtaamisen ja kohtelun epäkohtiin, jotka leimaavat käytön lopettaneita vielä pitkään.

5.3 Päihhteettömyyttä edistävä yhteisö

YAD:n toimintoihin voivat osallistua niin tavalliset kuin päihhteistä eroon pyrkivät nuoret. Tavoitteena on muun muassa luoda huumeettomia ihmissuhteita ja tukea päihhteetöntä elämäntapaa tekemisen ja yhdessäolon kautta. Vapaaehtoistoimijoiden muodostamalla turvaverkolla ja yhteisöllisellä tuella on suuri merkitys ehkäistäessä toiminnan piiriin kuuluvien entisten käyttäjien retkahduksia. Päihhteettömät toiminnot ja kokemukset rohkaisevat ja innostavat jäsenistöä ylipäättään päihhteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. Vapaaehtoisena toimiminen rakentaa uutta myönteistä identiteettiä ja minäkuvaa päihdetaustaiselle.

Tukea tarvitsevat ohjautuivat YAD:n toimintaan hoitopaikkojen, viranomaiskontaktien ja ”puskaradion” kautta. YAD:n toimintaa pyritään ylipäättään tarjoamaan myös nuorille, jotka ovat niin sanottua riskiryhmää päihhteiden käytön suhteen tai muuten vailla harrastustoimintaa. Vuonna 2018 ainakin kolmen paikallistiimin toiminnassa oli mukana entisiä huumeiden käyttäjiä. Yhdistyksen vapaaehtoisista päihdetaustaisia arvioidaan olevan 10–15%.

5.4 Tukiystävätoiminta sekä tukileiri

Tukiystävätoiminta jatkui vuonna 2018 pienimuotoisena. Tuettava voi olla 16–29-vuotias päihdekuntoutuja, joka on lopettanut huumeiden käytön ja kaipaa kuntoutumisen tueksi uusia sosiaalisia kontakteja ja vapaa-ajan aktiviteetteja. Tai henkilö, jolla on tarve huumeettomaan ympäristöön ja sosiaalisiin suhteisiin läheisen päihhteiden käytön takia. Vuoden 2018 aikana toteutui yksi tukisuhde. Tukiystävätoiminta kuuluu YAD:lla oppisopimusopiskelijoiden ohjelmaan.

Vuonna 2018 YAD järjesti yhteistyössä KRIS-Tampere ry:n sekä Spartak Kajaani ry:n kanssa tukileirin päihdetaustaisille nuorille aikuisille. Kajaanissa järjestetyille leirille osallistui yhteensä viisitoista entistä huumeiden ongelmakäyttäjää, joista kaksi oli YAD:n ja loput KRIS-Tampere ry:n sekä Spartak Kajaani ry:n toiminnassa mukana olevia nuoria aikuisia. Leirillä nuorten aikuisten päihhteetöntä arkea tuettiin erilaisten keskusteluryhmien, elämyksellisten aktiviteettien, päihhteettömän yhdessäolon ja uusien sosiaalisten kontaktien kautta. Leiri oli onnistunut niin leiriläisten kuin järjestävien tahojenkin näkökulmasta ja yhteistyötä jatketaan myös kesällä 2019 ja mukaan kaavailaan lisää yhteistyötahoja, kuten esimerkiksi Silta-valmennusta Tampereelta.

6. Projektit

6.1 Kannabishanke 2018-2020

Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille on EHYT ry:n ja YAD ry:n ESR-rahoitteinen yhteishanke, joka toteutetaan vuosina 2018-2020. YAD:lla työskentelee hankkeessa kolme projektityöntekijää, yksi Jyväskylässä ja kaksi Tampereella. Hankkeen tavoitteena on vähentää kannabiksen käytöstä nuorille aiheutuvia haittoja. Hankkeessa luodaan interventiomalli nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten käyttöön sekä oma-apumalli nuorille kannabista käyttäville tai siitä kiinnostuneille. Näitä malleja juurrutetaan mm. kouluttamalla ammattilaisia ja markkinoimalla oma-apumallia nuorille. Lisäksi hankkeessa keskeistä on stigman vähentäminen, joka otetaan huomioon kaikessa hankkeen toiminnassa ja materiaaleissa sekä vuonna 2019 toteutettavassa kampanjassa. Keskeistä hankkeessa on kokemustiedon laadukas hyödyntäminen koko hankkeen ajan.

Vuonna 2018 kannabishankkeelle koottiin asiantuntijaryhmä nuorista aikuisista (18–35-vuotta), joilla on kokemus kannabiksen käytöstä. Tätä ryhmää kutsutaan asiantuntijaryhmäksi. Vuonna 2018 ryhmään kuului 22 nuorta ja ryhmä kokoontui 17 kertaa. Ryhmäläisiä tavattiin lisäksi yksittäin kymmeniä kertoja. Asiantuntija ryhmän lisäksi ensimmäisenä hankevuonna jalkauduttiin keskustelemaan nuorten kanssa festareille, nuorisotiloille ja oppilaitoksiin, joissa kohdattiin noin 820 nuorta sekä tehtiin yhteistyötä Tampereen psykiatria- ja päihdekeskuksen kanssa kannabiksen vuoksi ajoterveysseelityksessä olevien nuorten aikuisten ryhmässä, jossa kohdattiin 13 nuorta.

Ensimmäisenä vuonna hanke tuotti erilaisia materiaaleja, joiden ympärille muodostuvat sekä interventiomalli että oma-apumalli. Tuotetut materiaalit ovat: faktapaperi, kannabispäiväkirja, kannabispelikortit, nelikenttä sekä puheeksiottokortit. Interventiomallin suunnitellussa hyödynnettiin ammattilaisverkostoja sekä teoreettisena pohjana mini-interventiota. Ammattilaisista koottiin konsulttiryhmä, joka on tiiviimmin mukana hankkeessa. Konsultteja oli ensimmäisenä vuonna 27 eri tahoa. Interventiomallin ytimeksi muotoutui KASVI, joka tulee sanoista: Kysy ja keskustele, Arvioi ja annat tietoa, Suunnitelma, Vahvistaminen ja Itsemääräämisoikeus. Mallin pilottikoulutukset järjestetään tammi-huhtikuussa 2019, minkä jälkeen mallia vielä tarvittaessa muokataan.

Oma-apusivusto tullaan julkaisemaan syksyllä 2019. Sivustolle saatiin varattua domain kannabis.eu, jonka taakse sivusto julkaistaan. Malliin tuotettiin tarvittavat materiaalit ensimmäisen vuoden aikana ja kaikista materiaaleista tehtiin myös sähköisesti täytettävät ja samalla tulostettavat versiot, jotka laitettiin ilmaiseksi jakoon kannabishankkeen omille sivuille, jonka lisäksi ne jaetaan myös oma-apusivustolle. Materiaalien lisäksi sivustolle tullaan tekemään info-osio, jossa on kokemustarinoiden lisäksi myös ainetietoutta videoiden muodossa. Niiden lisäksi sivustolle lisätään testejä (esim. käyttöprofiili) sekä annoslaskuri, jonka logiikkaa hyödynnetään myös kannabis.eu:n päiväkirjassa. Sisällöltään sähköisessä päiväkirjassa pystytään hyödyntämään kattavammin laskennallisia kaavoja tavoitteiden suhteen ja interaktiivinen sovellus mahdollistaa nopeamman ja helpomman käytön seurannan, joka tulee kannabiksen vähentämistä ja lopettamista. Tavoitteet myös kommunikoivat keskenään esimerkiksi euromääräisen säästötavoitteen ja käyttömäärien vähentämisen kohdalla. Mitään tavoitteita ei ole pakko asettaa, vaan käyttäjän vapautta omiin tavoitteisiin kunnioitetaan. Sovellus osaa myös ohjata muiden materiaalien pariin, mikäli sovellukseen asetetut ehdot täyttyvät. Sivuston anonyymi käyttö on keskiössä ja se otetaan teknisessä suunnittelussa mm. evästeiden sekä

istunnon vanhenemisen kautta huomioon. Käyttäjätunnukseen ei tarvitse linkittää sähköpostiosoitetta, joka osaltaan lisää turvallista käyttökokemusta. Tietoturva myös testataan ulkopuolisella, jotta voidaan varmistua säilytettyjen tietojen turvallisuudesta.

6.2. Exp3rt –hanke 2018-2020

Expa2 – hanke päättyi keväällä 2018 jonka aikana oli muutamia keikkoja Toni- ja Ränni-menetelmien voimin sekä hankkeen loppuseminaari.

Exp3rt - kohtaava kokemusasiantuntijuus -hanke alkoi huhtikuussa 2018 ja on jatkoa Expa- ja Expa2 – hankkeille. Exp3rt-hankkeessa käytetään aiemmissa kokemusasiantuntijahankkeissa kehitetyt menetelmiä nuorten kohtaamiseen ja ammattilaisten kouluttamiseen (Ränni- ja Toni-menetelmät). Näiden lisäksi hankkeessa kehitetään kohtaavaa kokemusasiantuntijuutta nuorten aikuisten kohtaamiseen, jota on tarkoitus toteuttaa ryhmämuotoisesti nuorten pajatoiminnassa sekä yksilötapaamisina etsivätyön nuorten kanssa. Exp3rt-hankkeessa työskentelee yksi projektityöntekijä ja kaksi oppisopimustyöntekijää.

Vuonna 2018 koulutettiin kuusi uutta kokemusasiantuntijaa Tampereella järjestetyssä koulutuksessa. Koulutetuista kokemusasiantuntijoista kolme oli aktiivisia eli kävivät tekemässä huumekasvatuskeikkoja nuorten kanssa sekä kouluttamassa ammattilaisia. Vuonna 2018 jäimme hieman tavoitteesta (tavoitteena on kouluttaa kahdeksan kokemusasiantuntijaa per vuosi) vaikka koulutukseen alustavasti ilmoittautui kymmenen henkilöä.

Vuoden 2018 (syys-joulukuu) aikana tehtiin yhteensä seitsemän Ränni-päihdekasvatuskeikkaa, joissa kohdattiin 85 nuorta. Muita kohtaamisia nuorten kanssa oli kuusi ja näissä kohdattiin 74 nuorta. Vuositavoitteena oli kohdata 150 nuorta. Ammattilaisille ja alan opiskelijoille suunnattuja Toni-koulutuksia tehtiin 13 ja niissä kohdattiin 300 alan ammattilaista ja opiskelijaa. Vuositavoitteena oli kohdata 125 henkilöä. Pääpainotus koulutusten osalta oli TAMK:n sairaanhoidon opiskelijoissa.

Kehittämistyö uuteen kohtaavaan kokemusasiantuntijuuteen, jonka kohteena ovat pajatoiminnassa olevat nuoret sekä etsivän työn kohtaamat nuoret, aloitettiin loppuvuodesta 2018. Hankkeelle koottiin ohjausryhmä kaupungin, A-klinikan, Siltavalmennuksen ja Ehyt ry:n työntekijöistä. Ohjausryhmä kokoontui yhden kerran vuoden 2018 aikana.

Kokemusasiantuntijoiden hyvinvoinnista huolehdittiin järjestämällä tukileirillä Kajaanissa yhteistyössä Kris-Tampereen ja Spartak ry:n kanssa. Lisäksi järjestettiin mökkiviikonloppu Mouhijärvellä. Siellä keskiössä oli stressin hallinta työssä ja arjessa.

6.3. Itse mutta ei yksin –hanke 2018-2020

Itse mutta ei yksin -hanke käynnistyi toukokuussa. Hankkeen tavoitteena on rakentaa valtakunnallinen verkkopalvelu huumeita käyttäville, niitä kokeilleille ja lähipiirin käytön vuoksi riskiryhmään kuuluville 15–29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Hankkeessa nuoret pääsevät tekemään omaa hyvinvointiaan tukevia tehtäviä verkkoalustalla. Tehtävät jakautuvat kolmeen osaan, jotka ovat TIETO, TOIMI ja POHDI. Tieto-osiossa palvelun käyttäjiä ohjataan tehtävillä etsimään faktatietoa eri aiheista.

Toimi-tehtävissä palvelun käyttäjiä kannustetaan erilaisiin toiminnallisiin tekemisiin aina vapaa-ajanvietosta konkreettisen avun etsimiseen. Pohdi-tehtävissä palvelun käyttäjiä ohjataan tehtävien kautta pohtimaan omaa elämäänsä. Palveluun on tulossa myös kokemusasiantuntijoiden kokemuskertomuksia eri aiheista, jotka liittyvät huumeiden käyttöön ja käytön lopettamiseen. Näitä aiheita ovat esimerkiksi asuminen, talous ja suhteet perheeseen ja ystäviin.

Hankkeen aluksi projektityöntekijä kartoitti mahdollisia yhteistyökumppaneita jo aiemmin aiesopimuksen tehneiden tahojen joukosta, lisäksi kartoitettiin muita järjestöjä ja toimijoita. Kartoituksen jälkeen projektityöntekijä jatkoi potentiaalisten yhteistyökumppanien tapaamisilla. Vuoden loppuun mennessä hankkeeseen saatiin mukaan kuusi tahoa, jotka ovat Ensi- ja turvakotien liitto, Nyyti ry, Helsingin poliisi, Kalliolan settlementin Mun talous toiminta, HIV-point ja Klaari Helsinki. Yhteistyökumppaneita on tarkoituksena ottaa mukaan lisää.

Ohjausryhmä kokoontui kerran. Hankkeen ohjausryhmässä on edustajat Verkestä, Koordinaatista, Humaania päihdepolitiikkaa ry:stä sekä Jyväskylän nuorisovastaanotolta. YAD:sta ohjausryhmään osallistuu projektityöntekijän lisäksi toiminnanjohtaja ja yhdistyksen hallituksen jäsen.

Syksyllä hankkeessa tehtiin kysely kohde ikäryhmille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää millä laitteilla ja kuinka paljon päivittäin nuoret käyttävät verkkoa. Kyselyssä selvitettiin myös, millaisia huumeisiin liittyviä verkkopalveluita kohderyhmä käyttää sekä selvitettiin millaisiin palveluihin he luottavat.

Projektityöntekijä oli myös mukana ensimmäistä kertaa Jyväskylässä järjestetyn Huumeisiin kuolleiden muistotilaisuuden järjestelyissä.

Loppuvuodesta 2018 taustaselvitykset ja tulevan verkkosivun selvitykset saatiin siihen tilanteeseen, jossa oli järkevää aloittaa tulevien verkkosivujen rakentaminen. Sivut tilattiin Konseptolta, joka on aiemmin toteuttanut YAD:n Street Teamin sivut. Itse mutta ei yksin –hankkeen Jumipuisto.fi sivusto tulee olemaan hyvin Street teamin kaltainen toiminnallisuudeltaan, joten oli helppo valita sivuston toteuttajaksi taho, joka tietää kokemuksesta millaista palvelua tarvitsemme.

Joulukuussa 2018 hankkeen projektityöntekijä osallistui Erasmus+ KA2 nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushanke Value Fairiin, jossa noin sata osallistujaa eri puolilta Eurooppaa osallistui pohtimaan arvoja. Nelipäiväisessä koulutuksessa pohdittiin, miksi teemme sitä mitä teemme ja kuinka arvojen huomioiminen auttaa meitä toimimaan paremmin erilaisten kohderyhmien kanssa.

Hanke on kulkenut aikataulussaan ja tavoitteena julkaista hankkeen tuottama verkkopalvelu toukokuussa 2019.

6.4 Mutku netissä luki... -hanke 2016-2018

OKM-rahoitteinen Kamaa somessa -hanke päättyi alkuvuodesta 2019. Hankkeessa tuotettiin verkkokoulutusmalli, joka kehittää nuorten medialukutaitoja etenkin päihdeasioiden suhteen. Koulutuksessa nuori pääsee tarkastelemaan omaa suhtautumistaan niin sosiaaliseen mediaan kuin päihtheisiinkin. Verkkokoulutus on suunnattu 13–17-vuotiaille nuorille ja verkkokoulutuksen voi aloittaa milloin vain ja sitä voi jatkaa sen aikaa kuin kokee mielekkääksi.

Hankkeen lopussa, tammikuussa 2018, toteutettiin Kamaa somessa -ohjaajakoulutus nuorille. Koulutukseen osallistuneet saivat eväät ohjata Kamaa somessa -verkkokoulutusta omille nuorten ryhmille siten, että YAD:n työntekijä toimii etätöyöparina. Koulutukseen osallistui yhdeksän nuorta.

7. Yhteistyö

YAD näkee yhteistyön tärkeänä kanavana kehittää ehkäisevän päihdetyön kenttää sekä keinona toimia tehokkaammin ja näkyvämmiin yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Useiden toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu, yhteiset linjaukset ja toiminta samaan suuntaan sovituilla työnjaoilla on välttämätöntä.

Yhteistyöllä voidaan saada aikaan synergiaetuja, jotka tukevat tavoitteen mukaista toimintaa ja edustavat järkevää resurssien käyttöä. Yhteistyön kautta toimijat voivat profiloitua toisiaan täydentäviksi ja purkaa turhaa päällekkäisyyttä.

YAD tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kunnallisten toimijoiden, paikallisten ja valtakunnallisten työryhmien ja tahojen kanssa silloin, kun yhteistyö on järkevää ja edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista.

7.1 Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallisen tason järjestöjä, verkostoja ja hankkeita, joiden kanssa YAD:lla oli yhteistyötä tai joissa YAD oli jäsenenä:

- A-klinikkasäätiö
- Allianssi
- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Ehkäisevän päihdetyön verkosto sekä sen alainen Huumetyöryhmä
- Fingo ry
- Kris ry ja Kris Nuoret ry
- Music Against Drugs ry
- Nusuvefo (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi)
- Preventiimi - nuorisotalon ehkäisevä päihdetyö -verkosto
- Hyvinvointiala Hali ry
- Soste ry
- Sovatek -säätiö
- Yeesi ry

7.2 Paikallisen tason yhteistyö

YAD teki yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti päihde-, vapaaehtois- ja nuorisojärjestöjen, rikosseuraamustoimistojen, hoitopaikkojen, kuntien nuoriso- ja sosiaalityöntekijöiden, seurakuntien, koulujen, oppilaitosten sekä alueellisten verkostojen kanssa. Yhteistyön muodot vaihtelivat yhteisen toiminnan järjestämisestä tiedottamiseen, ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä

palvelujen vaihtoon. Kunnat myös rahoittivat yhdistyksen toimintaa ja tapahtumia saaden samalla ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja tukitoiminnan palveluja alueelle. Paikallista yhteistyötä tehtiin ennen kaikkea YAD:n toimistopaikkakunnilla.

YAD on ollut mukana perustamassa Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiötä, (nykyinen Sovatek) ja ollut mukana säätiössä siitä lähtien. YAD on perustajajäsenenä mukana myös Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -osuuskunnassa.

Paikallistiimejä kannustettiin osallistumaan kuntiensa verkostoyhteistyöhön sekä tiedottamaan toiminnastaan paikallisille viranomaisille ja muille alan toimijoille. Yhteistyöprojekteihin ja työryhmiin osallistutaan mielellään resurssien puitteissa ja silloin kun toiminta on YAD:n linjan mukaista.

8. Henkilöresurssit

8.1 Palkatut työntekijät

Yhdistyksessä työskenteli vuoden 2018 aikana osa-aikaisesti tai päätoimisesti 15 henkilöä perustyössä ja projekteissa sekä kolme oppisopimusopiskelijaa (yhteensä reilut 11 henkilötyövuotta). Yksittäisiä työsuoritteita YAD saattoi lisäksi hankkia palkkiota tai työkorvausta vastaan. YAD on Hyvinvointiala Hali ry:n jäsen ja noudattaa sosiaalialan järjestöjen työehtosopimusta.

Yhdistyksen toimihenkilöt vuonna 2018:

Jesse Boström (oppisopimusopiskelija, Exp3ert-hanke, Tampere)
Tero Hohenthal (Exp3ert-hanke, Tampere)
Kim Hokkanen (oppisopimusopiskelija, Jyväskylä)
Maria Hatvala (kannabishanke, Tampere)
Taneli Hytönen (verkkovapaaehtoistyön suunnittelija, Jyväskylä)
Anne Hämäläinen (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Jyväskylä)
Petra Karinen (toiminnanjohtajan sijainen, Tampere)
Ulla Kuokkanen (toimistosihteerin sijainen, Jyväskylä)
Iida Porkka (ehkäisevän huumetyön suunnittelijan sijainen, Jyväskylä)
Riikka Peltola (kannabishanke, Tampere)
Saara Mansikka-aho (järjestötiedottaja, Jyväskylä)
Jemina Niemi (ehkäisevän huumetyön suunnittelijan sijainen, Tampere)
Ville Nieminen (EXP2-hanke, Tampere)
Janne Paananen (toiminnanjohtaja, Jyväskylä, opintovapaalla koko vuoden)
Krista Rintala (EXP2-hanke, Tampere)
Jenni Suhonen (ohjaaja, Jyväskylä)
Sami Sorjonen (Itse mutta ei yksin -hanke, Jyväskylä)
Marjo Tiittanen (oppisopimusopiskelija, Exp3ert-hanke, Tampere)
Pasi Vastamäki (kannabishanke, Jyväskylä)

8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat

Ammatillisista oppilaitoksista sekä korkeakouluista hakeutuville työharjoittelijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa harjoittelunsa YAD:ssa. Harjoittelijoita otettiin resurssien salliessa, niin että harjoitteluun voidaan myös YAD:n puolelta panostaa. Vuonna 2018 yhdistyksessä opintoihinsa liittyvän harjoittelun suoritti kolme opiskelijaa. Lisäksi vuoden 2018 aikana YAD:lle tehtiin yksi opinnäytetyö.

Lisäksi erilaisin työllistämisen-, kuntoutustuki- ja harjoittelurahoin yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana kolme henkilöä. Työllistämisen yhdistys painottaa kuntouttavaa näkökulmaa ja työllistää mielellään henkilöitä, joilla on taustallaan päihde- tai huumeongelma. Toisena työllistettyjen ryhmänä ovat omat vapaaehtoiset.

8.3 Hallitus

YAD:n hallituksessa on ollut perinteisesti hyvin edustettuina yhdistyksen perustoiminnan tuntevat jäsenaktiivit. Nuoruus, järjestökokemus sekä nuoriso- ja päihdealan asiantuntemus olivat edustettuina myös vuoden 2018 hallituskokoonpanossa. Hallitus kokoontui viisi kertaa. Lisäksi järjestettiin sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Hallituksen jäsenet jakoivat keskenään järjestäytymisen yhteydessä vastualueet, joiden mukaan työnjakoa pyrittiin toteuttamaan. Kokouksiin osallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn oli erinomaista. Keväällä ja syksyllä järjestettiin hallituksen ja työyhteisön yhteiset arviointi- ja suunnittelupäivät.

Lisäksi hallitus osallistui kevään ja syksyn tiimipäiville. YAD:n hallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2018 Helmi Lind. Hallitukseen saa yhteyden sähköpostilla hallitus@yad.fi.

Hallitus 2018:

Helmi Lind, Tampere (pj)

Antero Keränen, Tampere

Krista Rintala, Tampere

Hanna Fabritius, Joensuu

Eedit Manner, Jyväskylä

Varajäsenet:

Eeva-Kaisa Salminen, Tampere

Timo Lemettinen, Jyväskylä

Ville Särkelä, Helsinki

Sampo Tuhkanen, Riihimäki

Vaula Ekholm, Jyväskylä

Hallituksen sihteerinä toimi yhdistyksen toiminnanjohtajan sijainen, Petra Karinen.

9. Yhdistyksen talous

9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2018

Vuosi 2018 meni hyvin budjetin mukaan. Palkkakustannusten ja hallinnon kulujen suhteen budjetti ylittyi hiukan, mutta vastaavasti yhdistyksen päihdekasvatusmateriaalia ja -menetelmiä myytiin budjetoitua enemmän. Yhdistyksen maksukykyä koetteli ESR-hanke, jossa kulut korvataan kolme kertaa vuodessa kuitteja vastaan. Käytännössä hankkeen maksatuksessa oli vuonna 2018 pahimmillaan kahdeksan kuukauden viive.

Yhdistyksen tuloslaskelman mukainen tulos oli tilikauden päättyessä 1584,88 euroa (vuonna 2017: 7093,05 euroa). Taseen loppusumma oli 339 591 euroa (Vuonna 2017: 341 289 euroa).

Taloudenseurannassa ja kirjaamisessa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -tilitoimiston kanssa, joka hoiti YAD:n kirjanpidon ja palkanlaskennan. Yhdistyksen tilintarkastajana toimi HT Jukka Erola.

9.2 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana oli vuonna 2018 STEA, joka tuki yhdistystä yleis- ja projektiavustuksilla yhteensä 400 086 euroa (käytetyt avustukset). Tukea toimintaan saatiin myös OKM:ltä "Mutku netissä luki" -hankkeeseen ja festarityöhön sekä ESR:ltä kannabisinterventiohankkeeseen.

Paikallistiimien kotikunnat tukivat paikallista toimintaa. Vuonna 2018 paikallistiimien tuotot olivat 15 150 euroa. Paikallistiimien tuotot on suunnattu kokonaisuudessa paikallisen toiminnan tukemiseen. Paikallistiimeillä on omat tilinsä ja tilinkäyttäjänsä. Valtakunnallinen yhdistys kuitenkin viime kädessä hallinnoi ja vastaa niidenkin taloudenpidosta.

9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta

Ulkoistettuna varainhankinnan muotona YAD jatkoi yhteistyötä Kustannus Ampiaisen Oy:n kanssa. Myyntituotteina olivat vuonna 2018 seinäkalenteri ja muistitikku. Myynnistä tuloutui 31 106 euroa (Vuonna 2017: 28 920 euroa) YAD:lle.

Vuonna 2018 yhdistyksen jäsenmaksu oli kuusi euroa, tukijäsenmaksu 20 euroa ja yhteisötukijäsenmaksu sata euroa. Lisäksi vuodesta 2013 lähtien on ollut mahdollista maksaa jäsenmaksu kerralla koko elämäksi 60 eurolla. Jäsenmaksutuotoista ohjattiin 25 % lähimmän paikallistiimin toimintaan. Jäsenmaksutuottojen merkitys yhdistyksen varainhankinnassa on vuositasolla marginaalinen.

9.4 YAD-materiaalimyynti

Yhdistys myi tuotteitaan tehdäkseen yhdistystä ja sen logoa tunnetuksi sekä levittääkseen päihde- ja huumetietoutta. Tällaisia jäsen- ja tukituotteita ovat muun muassa t-paidat, pinssit, hupparit ja kangaskassit. Lisäksi myytiin tietomateriaaleja kuten Pienryhmätoiminnan kirjaa, Puhetta päihteistä -

vihkosta, Kannabis Mythbuster -esitteitä sekä huumeinfokortteja. Painetuista huumeinfokorteista on päätetty luopua ja panostaa verkossa oleviin huumeinfoihin. Tuotteita myytiin tapahtumissa ja verkkokaupassa. Materiaalimyynnin nettoarvo on vuositasolla marginaalinen yhdistyksen tuottojen muodostumisessa.

10. Toimitilat

Yhdistyksellä oli käytössään kaksi toimitilaa vuoden 2018 aikana. Jyväskylässä YAD:n omistamalla keskustuomistolla Lutakossa työskenteli vuoden aikana kahdeksan yhdistyksen työntekijää ja oppisopimusopiskelija.

Tampereella YAD oli vuokralla osoitteessa Hallituskatu 25, Tampere. Tampereella työskenteli vuoden 2018 aikana kuusi yhdistyksen työntekijää sekä kaksi oppisopimusopiskelijaa

Paikallistiimit kokoontuivat muun muassa nuorisotiloilla ja kahviloissa, toimistopaikkakuntien paikallistiimit YAD:n toimitiloissa.

YAD:n toimistoilla kokoontuu ilta-aikoina esimerkiksi NA- ja AAL -ryhmiä.

11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi

Yhdistyksen toiminnasta raportoitiin työraportein ja erilaisin dokumentaatiolomakkein niitä käsiteltiin säännöllisesti tiimikokouksissa sekä arviointi- ja suunnittelupäivillä. Sosiaalisen tilinpidon dokumentointi- ja arviointimalli tehtiin vuonna 2018 festari- ja infopistetyöstä, verkkovapaaehtoistyöstä, kannabishankkeesta sekä paikallistoiminnasta. Lisäksi vapaaehtoistoimintaa kehitettiin ja arvioitiin erilaisten työpajojen ja tiimikehityspäivien voimin.

Osana hallinnon kehittämistä kirjattiin yhdistykselle 2012 laajempi talous- ja johtosääntö, joka täydentää aiempaa käytännönläheistä taloussääntöä. Näitä noudatettiin edelleen vuonna 2018 ja ne tarkastetaan yhdistyksen hallituksessa vuosittain.

YAD:n hallitus seurasi yhdistyslain mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta omissa kokouksissaan sekä työntekijöiden tuottamien raporttien pohjalta. Projekteissa tuotettiin omaa raportointia myös ulkoista arviointia hyödyntäen, hallitus arvioi toimintaansa ja paikallistiimien osalta koottiin tiedot vuoden toiminnoista ja toimintoihin osallistuneiden määristä Surveypal-lomakkeella.

Toimivia malleja ja dokumentointijärjestelmiä tilasto- ja muun arviointitiedon keräämiseksi vapaaehtoisten toteuttamasta toiminnasta kehitetään edelleen.

Lisätietoja ja materiaaleja: www.yad.fi